

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
LAEDERSHIP BEHAVIOR OF ADMINISTRATORS OF
THUNGSAIWITTAYA SCHOOL UNDER KAMPHAENGPHEH SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

รัชฎาภรณ์ ลิทธิกา¹ วิโรจน์ สุรสาคร²

Received : January 19, 2026

Revised : February 2, 2026

Accepted : March 19, 2026

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร 2) แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยใช้โรงเรียนทุ่งทรายวิทยาเป็นหน่วยวิเคราะห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารและข้าราชการครูโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 68 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีพหุแนวทาง ดังนี้ (1) ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (2) ผู้บริหารควรศึกษาแนวโน้มทางการศึกษาและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน (3) ผู้บริหารควรเปิดรับข้อเสนอแนะจากครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อพัฒนาโรงเรียน (4) ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นในการบริหารงานปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง (5) ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์ (6) ผู้บริหารควรสนับสนุนการทำงานแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้บุคลากรรู้สึกมีคุณค่า (7) ผู้บริหารควรส่งเสริมสวัสดิการและโอกาสทางการพัฒนาสำหรับบุคลากรและนักเรียน (8) ผู้บริหารควรแนะแนวทางช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่บุคลากรและนักเรียนในยามจำเป็น (9) ผู้บริหารควรใช้ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรและกระตุ้นให้บุคลากรมีความมุ่งมั่น (10) ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนการศึกษา (11) ผู้บริหารควรเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอก (12) ผู้บริหารควรวางตนให้เหมาะสมและสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลทุกกลุ่มได้

คำสำคัญ : พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

This research aims to (1) Study the leadership behavior of Administrators of Thungsaiwittaya School under Kamphaengphet Secondary Educational Service Area Office and (2) Study the strategies for enhancing leadership behavior among these leadership. Thungsaiwittaya School served as the unit of analysis. The research instrument was a leadership behavior assessment questionnaire, which was administered to school leadership and teachers, totaling 68 respondents. The collected data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that 1. leadership behavior of Administrators of Thungsaiwittaya School under Kamphaengphet Secondary Educational Service Area Office. the overall average score was at a high level. and 2. development guidelines for the leadership behavior of administrators of Thungsaiwittaya School under Kamphaengphet Secondary Educational Service Area Office. Based on the consensus of three experts, the following recommendations were proposed: 1) Administrators should develop innovative thinking skills and creative problem-solving abilities. 2) Administrators should study educational trends and apply modern technology in school management. 3) Administrators should be open to suggestions from teachers, students, and parents to improve the school. 4) Administrators should be flexible in their management and adjust strategies to suit changing situations. 5) Administrators should act as role models in terms of morality, ethics, and honesty. 6) Administrators should support participatory work and promote a sense of value among personnel. 7) Administrators should promote welfare and development opportunities for staff and students. 8) Administrators should provide guidance and counseling to personnel and students when needed. 9) Administrators should use effective communication skills to inspire and motivate personnel. 10) Administrators should build collaborative networks with both public and private sectors to support education. 11) Administrators should participate in community activities and develop partnerships with external organizations. and 1 2) Administrators should present themselves appropriately and be able to adapt to all groups of people.

Keywords: Leadership behavior of school administrators

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประกอบด้วย 16 หมวด 279 มาตรา ได้รับการประกาศใช้เพื่อเป็นหลักในการปกครองประเทศภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภายในรัฐธรรมนูญนี้ได้มีการกำหนดสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และความรับผิดชอบของประชาชน และรัฐอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในหมวดที่เกี่ยวกับการศึกษา รัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างมาก โดยระบุหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษา ให้ประชาชนได้รับอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ การศึกษาไม่เพียงแต่เป็นสิทธิของประชาชนเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ กล่าวได้จากมาตรา 54 ภายใต้ “หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ” ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี ซึ่งรัฐจะต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่า นอกจากนี้ รัฐยังต้องส่งเสริมการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ตลอดจนการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทั่วไป เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานสากล รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงสะท้อนถึงเจตนารมณ์ของรัฐในการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาให้เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์สังคมและประเทศชาติให้ก้าวหน้าและมั่นคง (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, 6 เมษายน 2560, น.14) นอกจากนี้ใน “หมวด 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย” มีการกล่าวถึงหน้าที่ของประชาชนในเรื่องการศึกษาไว้ใน มาตรา 5 ดังนี้: มาตรา 50 (4): บุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, 6 เมษายน 2560, น.13) ในมาตรานี้ ได้ระบุว่าการศึกษาภาคบังคับเป็นหน้าที่ที่บุคคลทุกคนต้องปฏิบัติ ซึ่งหมายถึงว่าประชาชนทุกคนมีความรับผิดชอบในการเข้ารับการศึกษาในช่วงที่กำหนดโดยกฎหมาย นอกจากนี้จะเป็นสิทธิที่รัฐจัดให้แล้ว การศึกษาในระดับภาคบังคับยังเป็นหน้าที่ที่บุคคลต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมและประเทศชาติให้ก้าวหน้าและยั่งยืนการระบุหน้าที่นี้ในรัฐธรรมนูญแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่รัฐให้การศึกษาระดับภาคบังคับ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและศักยภาพของประชากรในระยะยาว แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติเพิ่มหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหลายประการ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 35 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ซึ่งกำหนดให้ปวงชนชาวไทยมีหน้าที่ต่อประเทศชาติประการต่าง ๆ ดังนี้ การเพิ่มหน้าที่ตามอนุมาตรา (4) กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่เข้ารับการศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับซึ่งหมายถึงการบังคับให้เด็กทุกคนต้องมีหน้าที่เข้ารับการศึกษาอบรมตามการศึกษาภาคบังคับและขณะเดียวกันบิดามารดา หรือผู้ปกครองย่อมต้องมีหน้าที่พาเด็กไปเข้ารับการศึกษาอบรม (ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบรายมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, น.73. ข้อที่ 2.)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 4 ระบุความหมายของคำสำคัญที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ "การศึกษา" หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ซึ่งประกอบด้วยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์และจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมถึงการสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยเกื้อหนุนอื่น ๆ ให้บุคคลสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, น.1-2) โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายสำคัญที่ถูกตราขึ้นเพื่อกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการจัดการศึกษาในประเทศไทยอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6, น.3) อีกทั้งยังมุ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8, น.3) การส่งเสริมสิทธิและโอกาสทางการศึกษาให้กับทุกคนอย่างเท่าเทียม (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10, น.4) นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังครอบคลุม ถึงการบริหารจัดการศึกษา (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 30, น.8) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา(พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 51, น.15) ตลอดจนการประกัน

คุณภาพการศึกษา (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47, น.14) เพื่อให้การศึกษาไทยก้าวหน้าและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติในยุคปัจจุบัน พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาการศึกษาไทยให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของการสร้างสังคมที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี “นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี” ณ วันที่ 11 กันยายน 2566 กล่าวว่า การศึกษาเป็นหนึ่งในรากฐานสำคัญเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คน ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมโดยรวมทั้งดีขึ้น รัฐบาลจึงมีนโยบายมุ่งปฏิรูปการศึกษาดังนี้ ในด้านการศึกษา รัฐบาลจะดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน ตามความถนัด ส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้ กระจายอำนาจการศึกษาให้ ผู้เรียน ได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมต่อผู้เรียนแต่ละวัย และใช้ระบบเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ จัดทำหลักสูตรและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับความรู้ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทั้งในด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) และ การวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) เพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยไม่ละเลยการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเทศและการปลูกฝังความรัก ในสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกสมัยใหม่ อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม รัฐบาลจะให้ความสำคัญต่อความมีคุณภาพของครูทั่วประเทศ รวมไปถึงครูแนะแนวเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับคำแนะนำด้านเนื้อหาของวิชาการและการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกเรียน และประกอบอาชีพ รวมไปถึงการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพใจของนักเรียนทุกคน นอกจากนี้ รัฐบาลจะส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่แก่นักเรียน นักศึกษา ทั้งสายวิชาการและสายอาชีพให้มีรายได้จากวิชาที่เรียน โอกาสฝึกงานระหว่างเรียน เพื่อสร้างบุคลากรที่มีทักษะและความสามารถตรงต่อความต้องการของการจ้างงาน และที่สำคัญที่สุดรัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญ ของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมไทย (คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี “นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี” ณ วันที่ 11 กันยายน 2566, น.9-10) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายการศึกษาสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกช่วงวัยอย่างครอบคลุม โดยมุ่งเน้นการสร้างโอกาสและความเท่าเทียมทางการศึกษาให้กับทุกคน นโยบายนี้เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ “เรียนดี มีความสุข” ใช้หลักการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วน ดังที่กล่าวไว้ว่า “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” โดยการลดภาระครูและนักเรียน เช่น การปรับปรุงวิธีการประเมินและการจัดการของครู การแก้ไขปัญหาหนี้สิน และการจัดหาอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนและผู้ปกครอง การเรียนรู้จะไม่ค่าใช้จ่ายและมีแพลตฟอร์มการศึกษาออนไลน์ที่เข้าถึงได้ทุกที่ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาระบบการแนะแนวการศึกษาและการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษสามารถประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างการเรียนและปฏิบัติงานหลังจากสำเร็จการศึกษา (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2566)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้นสำหรับปีงบประมาณ 2567-2568 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสนับสนุนการเรียนรู้ในหลายด้าน เช่น การปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มาปฏิบัติ รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่ พลเมือง และศีลธรรม พร้อมทั้ง ปรับกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและหลากหลาย โดยเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมุ่งเน้นการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กทุกกลุ่ม เช่น เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและเด็กด้อยโอกาส รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะที่เหมาะสม

ตามบริบทและความต้องการของสังคมในยุคดิจิทัล ในส่วนของนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น การปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู และการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล และการพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) เพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษาและสร้างความเสมอภาคให้แก่ผู้เรียน (ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน 2566)

ปัญหาการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีของกริฟฟิธส์ (Griffiths, 1996) ได้ศึกษาองค์ประกอบพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร พบว่ามีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม 2) ผู้นำในฐานะผู้รู้จักปรับปรุงแก้ไข 3) ผู้นำในฐานะผู้ให้การยอมรับนับถือ 4) ผู้นำในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ 5) ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าว 6) ผู้นำในฐานะผู้ประสานงาน 7) ผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี จากบริบทของการบริหารงานของโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการนำพานโยบายปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ โดยต้องมีวิสัยทัศน์และความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบาย รวมถึงสามารถสื่อสารอย่างชัดเจนกับครูและนักเรียน ผู้บริหารต้องปรับกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย พร้อมสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กทุกกลุ่ม อีกทั้งยังต้องพัฒนาครูและบุคลากรให้สอดคล้องกับนโยบาย และลดภาระงานที่ไม่จำเป็นเพื่อให้ครูมุ่งเน้นการสอนได้อย่างเต็มที่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารส่วนหนึ่ง และถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ (จริญญาภรณ์ ศรีจันดาริ และ จุฬาพรธณภรณ์ ธนะแพทย์, 2564, น.870) นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและความสำเร็จของสถานศึกษา การเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจช่วยเสริมสร้างการทำงานร่วมกันในองค์กร อย่างไรก็ตาม หากผู้บริหารขาดทักษะในการบริหารจัดการหรือวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งและขาดแรงจูงใจในการทำงานของครู สุดท้ายพฤติกรรมผู้นำที่ไม่เหมาะสมจะทำให้การพัฒนาผู้เรียนไม่เป็นไปตามศักยภาพและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ไม่เอื้อเพื่อ ในการบริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องได้รับการฝึกฝนให้มีพฤติกรรมผู้นำที่เหมาะสมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารเอง ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ (ชูเชิด มัจฉาฉำ, 2549, น.13)

สรุป จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ในการวางแผนกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ให้มีพฤติกรรมผู้นำที่สามารถขับเคลื่อนโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและพัฒนาอย่างยั่งยืน ตอบสนองต่อความท้าทายและสร้างสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่ดีให้แก่ผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 68 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร (Griffiths, 1996) ประกอบด้วย (1) ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม (2) ผู้นำในฐานะผู้รู้จักปรับปรุงแก้ไข (3) ผู้นำในฐานะผู้ให้การยอมรับนับถือ (4) ผู้นำในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ (5) ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าว (6) ผู้นำในฐานะผู้ประสานงาน (7) ผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใน เรื่อง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ครั้งนี้ มี 2 ฉบับ ได้แก่

เครื่องมือฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับชื่อ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์ตามโครงสร้างของพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาสร้างเป็นเครื่องมือ โดยการปรึกษาและรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระการค้นคว้าอิสระ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิ

เคิร์ท (Likert's five rating scales) โดยกำหนดน้ำหนักและคะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) และนำแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่มีความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปทดลอง (Try-out) ใช้กับประชากรโรงเรียนอื่น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้คืน มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1978)

ขั้นตอนที่ 6 นำประเด็นคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านของแบบสอบถามมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบประเด็นสัมภาษณ์ก่อน และไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

เครื่องมือฉบับที่ 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับชื่อ เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์ตามโครงสร้างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลข้าราชการครูและผู้บริหารที่เป็นประชากร

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามพร้อมนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยทำหนังสือชี้แจงแนบไปกับแบบสอบถามให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูและผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ที่ถูกเลือกโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย การเก็บข้อมูลจากข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร และแจ้งกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม

3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล และติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4) ได้แบบสอบถามกลับคืนมา และนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้ไปวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติ โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผู้บริหาร 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลการตอบแบบสอบถามมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (John W. Best.1970, น. 190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 แสดงว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรโดยนำผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร **รายด้านและภาพรวม**

(n=68)

ข้อ	พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา	(μ)	(σ)	แปลความหมาย	ลำดับ
1	ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม	4.47	0.43	มาก	2
2	ผู้นำในฐานะผู้รู้จักปรับปรุงแก้ไข	4.43	0.47	มาก	4
3	ผู้นำในฐานะผู้ให้การยอมรับนับถือ	4.41	0.50	มาก	6
4	ผู้นำในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ	4.47	0.47	มาก	3
5	ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าว	4.33	0.57	มาก	7
6	ผู้นำในฐานะผู้ประสานงาน	4.42	0.44	มาก	5
7	ผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี	4.55	0.46	มากที่สุด	1
	รวม	4.44	0.43	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.46$) รองลงมา คือ ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม ($\mu = 4.47$, $\sigma = 0.43$) และต่ำสุด คือ ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าว ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.57$)

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ข้อ	ประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร	ค่า คะแนน
1	ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	3
2	ผู้บริหารควรศึกษาแนวโน้มทางการศึกษาและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน	3
3	ผู้บริหารควรเปิดรับข้อเสนอแนะจากครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อพัฒนาโรงเรียน	3
4	ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง	3
5	ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์	3
6	ผู้บริหารควรสนับสนุนการทำงานแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้บุคลากรรู้สึกมีคุณค่า	3
7	ผู้บริหารควรส่งเสริมสวัสดิการและโอกาสทางการพัฒนาสำหรับบุคลากรและนักเรียน	3

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำในฐานะผู้เข้าถึงคนได้ดี รองลงมา คือ ผู้นำในฐานะผู้รู้จักปรับปรุงแก้ไข และต่ำสุด คือ ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าว

2. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา ที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกัน ทั้ง 3 ท่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร มีแนวทางดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 2) ผู้บริหารควรศึกษาแนวโน้มทางการศึกษาและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน 3) ผู้บริหารควรเปิดรับข้อเสนอแนะจากครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อพัฒนาโรงเรียน 4) ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 5) ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์ 6) ผู้บริหารควรสนับสนุนการทำงานแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้บุคลากรรู้สึกมีคุณค่า 7) ผู้บริหารควรส่งเสริมสวัสดิการและโอกาสทางการพัฒนาสำหรับบุคลากรและนักเรียน

1. พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมี ประสบการณ์และความรู้ ซึ่งช่วยในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมและรวดเร็ว สามารถนำแนวทางต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีทักษะการเข้าถึงสังคมที่ดี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและบุคลากรในโรงเรียน การมีทักษะในการสื่อสารทำให้การประสานงานภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีความร่วมมือกันมากขึ้น ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนสามารถกำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ผู้บริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรสามารถสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้บุคลากรมีประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลทำให้พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำแพงเพชร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา ผู้นำในฐานะผู้เข้าถึงคนได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดจากทั้ง 7 ด้าน อาจเป็นเพราะผู้บริหารของโรงเรียนมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของสถานศึกษา ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน การที่ผู้บริหารมีทักษะด้านสังคมที่ดีช่วยส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่ดี การสื่อสารภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยาด้านอื่น ๆ อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีข้อจำกัดในการใช้เทคนิคการจูงใจ หรืออาจเกิดจากลักษณะของบุคลากรที่มีความเป็นอิสระทางความคิดสูง ทำให้การโน้มน้าวใจอาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร นอกจากนี้ การโน้มน้าวใจไม่ใช่เพียงแค่การออกคำสั่งหรือการสื่อสาร แต่ต้องอาศัยจิตวิทยาในการบริหารบุคลากร เช่น การสร้างแรงบันดาลใจ การใช้คำพูดที่ส่งเสริมความเชื่อมั่น และการให้รางวัลเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้น การพัฒนาทักษะด้านนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาร์ต พลอน (2559, น.71-72) โดยจากการศึกษาพฤติกรรมผู้นำของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ย เรียงอันดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการเข้าสังคมได้ดี ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการประสานงาน และด้านการโน้มน้าวจิตใจ สอดคล้องกับ ณิชนันท์ ศรีวสิรัตน์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2563, น.40) โดยจากการศึกษา พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนไทรโยคน้อยวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนไทรโยคน้อยวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงตามลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้นำในฐานะผู้ประสานงาน ผู้นำในฐานะผู้โน้มน้าวจิตใจ ผู้นำในฐานะผู้ให้การยอมรับนับถือ ผู้นำในฐานะผู้รู้จักปรับปรุงแก้ไข ผู้นำในฐานะผู้เข้าสังคมได้ดี ผู้นำในฐานะผู้มีความคิดริเริ่ม และผู้นำในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือ สอดคล้องกับ สมฤดี ไยอิม นันทพงศ์ หมีแหละหมั่น อนุสรณ์ นามประดิษฐ์ และอภิวัฒน์ ปิยะสกุลชัย (2565, น.24) โดยจากการศึกษา พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านความคิดริเริ่มด้านการปรับปรุงแก้ไข ด้านการเข้าสังคม ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ และด้านการประสานงาน ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา ที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มี 12 แนวทาง ซึ่งมีสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ระบุว่า แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร มีพหุแนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 2) ผู้บริหารควรศึกษาแนวโน้มทางการศึกษาและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน 3) ผู้บริหารควรเปิดรับข้อเสนอแนะจากครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อพัฒนาโรงเรียน 4) ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นในการบริหารงานปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 5) ผู้บริหารควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์ 6) ผู้บริหารควรสนับสนุนการทำงานแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้บุคลากรรู้สึกมีคุณค่า 7) ผู้บริหารควรส่งเสริมสวัสดิการและโอกาสทางการพัฒนาสำหรับบุคลากรและนักเรียนจากแนวทางทั้ง 7 ข้อนี้ สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยาควรเป็นไปในลักษณะที่ครอบคลุมทั้งด้านทักษะการบริหาร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรภายนอก การพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลง การเปิดรับข้อเสนอแนะและการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีและส่งเสริมให้บุคลากรรู้สึกถึงคุณค่าในการทำงาน ผู้บริหารที่รับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน และผู้ปกครองจะสามารถพัฒนาโรงเรียนให้ตอบโจทยความต้องการของทุกฝ่ายได้ดีขึ้น การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและการมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้นำทางการศึกษา เพราะช่วยสร้างความไว้วางใจและเป็นแรงบันดาลใจให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต ขณะเดียวกัน การสนับสนุนสวัสดิการและโอกาสทางการพัฒนา ก็เป็นปัจจัยที่ช่วยให้บุคลากรและนักเรียนมีความก้าวหน้าและได้รับโอกาสที่เหมาะสม นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่ช่วยให้โรงเรียนได้รับทรัพยากรและโอกาสในการพัฒนาเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนดีขึ้นโดยรวม แนวทาง

เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยาควรเป็นไปในเชิงรุกและมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือและพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ฌีซันนัธน์ ศรีวิสิทธิ์ และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2563, น.40) โดยจากการศึกษา พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนไทรโยคน้อยวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนไทรโยคน้อยวิทยา ในการพัฒนาด้านพฤติกรรมผู้นำ ในฐานะผู้ให้การช่วยเหลือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย พบว่าผู้บริหารให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแล ทุกข์สุขของบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาผู้บริหารเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่สร้างสรรค์ ทำให้บุคลากรทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ลำดับถัดมาในข้อผู้บริหารให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาทั้งเรื่องงานในหน้าที่และเรื่องส่วนตัว รวมทั้งผู้บริหารให้ความช่วยเหลือส่งเสริมบุคลากรมีความเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน ในข้อของผู้บริหารให้ความสนใจเกี่ยวกับสวัสดิการและบริการต่าง ๆ ของบุคลากร มีค่าน้อยที่สุด ดังนั้นแนวทางที่ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมที่สุด คือการแสดงออกดูแลสวัสดิการด้วยความเอาใจใส่อย่างแท้จริง รวมทั้งช่วยเหลือดูแลด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับ สมฤดี ไยอิม นันทพงศ์ หมิแหละหมัน อนุสรณ์ นามประดิษฐ์ และ อภิวัฒน์ ปิยะสกุลชัย (2565, น.24) โดยจากการศึกษา พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 พบว่า แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ควรมีการประสานงานระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้บริหารงานสามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้ร่วมงานได้อย่างดีไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว สามารถติดต่อสื่อสารเข้าใจตรงกันในการร่วมมือปฏิบัติ และแนวคิดการทำงาน เพื่อให้การทำงานนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผู้วิจัยได้นำแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน จำนวน 7 แนวทางมาสังเคราะห์เป็นโครงการเพื่อเพื่อพัฒนาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทุ่งทรายวิทยา ดังโครงการต่อไปนี้ 1) โครงการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการโน้มน้าวใจและการสร้างแรงจูงใจในองค์กร 2) โครงการโรงเรียนแห่งการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการศึกษา 3) โครงการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาผู้นำเชิงดิจิทัล และการบริหารงานด้วยเทคโนโลยี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการโน้มน้าวใจของผู้บริหารโรงเรียน เช่น ลักษณะบุคลิกภาพ ประสบการณ์ หรือรูปแบบการบริหารที่แตกต่างกัน

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในบริบทของโรงเรียนที่มีขนาดและสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากขึ้น และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมผู้นำในแต่ละบริบทได้

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568*
- จริญญาภรณ์ ศรีจันตารี และ จุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์. (2564). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21*. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2564). หน้า 865-876.
- ชูเชิด มัจฉาน้ำ. (2549). *พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย, หน้า 13.
- ณิชนันท์ ศรีวลีรัตน์, และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2563). *พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนไทยโยคน้อยวิทยา จังหวัดกาญจนบุรี*. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. หน้า 32-47.
- มารุต พลอัน. (2559). *พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถานงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. หมวดที่ 1, มาตรา 6. หน้า 3.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). *ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบประมวลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. หน้า 73. (ข้อที่ 2).
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, 6 เมษายน 2560, หน้า 13-14
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2566). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี “นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี” ณ วันที่ 11 กันยายน 2566*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๒๒๑ ง, หน้า 9-10.
- Best, John W. (1970). *Research in Education*. New York: Prentice, Inc.
- Cornbach, L. J. (1978). *Essentials of psychological Testing*. 3rd ed. New York: Herper & Row Publishers.
- Daniel E Griffiths. (1956). *Human Relations in School Adminidtration*. 243-253.